



LAUKAAN kunnan

Vammaisohjelma

2025-2028

Laukaan kunnan vammaisohjelma 2025-2028

Tämä vammaisohjelma on Laukaan kunnan strateginen suunnitelma, jonka tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia kunnan alueella. Ohjelma pohjautuu YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimukseen sekä kansalliseen lainsäädäntöön. Sote-palveluiden siirryttyä Keski-Suomen hyvinvointialueen vastuulle, ohjelma keskittyy erityisesti kunnan omiin toimenpiteisiin ja yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa.

Visiot ja tavoitteet

- Laukaa on esteetön ja saavutettava kunta, jossa vammaiset henkilöt voivat elää täysipainoista elämää.
- Vammaisten henkilöiden osallisuus toteutuu kaikilla kunnan toimialoilla.
- Kunta ja Keski-Suomen hyvinvointialue tekevät tiivistä yhteistyötä vammaisten henkilöiden palveluiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Vammaisten henkilöiden ääni kuuluu kunnan päätöksenteossa.
- Vammaisohjelman tavoite on saattaa vammaiset henkilöt sekä kunta sen eri hallinnonaloineen yhteen
- Asettaa vammaiset henkilöt yhdenvertaisiksi muiden rinnalle
- Edistää tasa-arvoista kohtelua
- Toteuttaa vammaispolitiikkaa kunnassa YK:n vammaisten ihmisten ihmisoikeussopimus huomioiden
- Tukea vammaisten henkilöiden oikeuksia YK:n vammaissopimuksen, perustuslain ja sosiaalipalvelujen oikeussuojakeinojen, tasavertaisen terveydenhuollon sekä vammaispalvelulain turvin
- Vammaisneuvoston tavoitteena on tiedottaa ja edistää vammaispalvelulain toimeenpanoa, soveltamista, päätöksentekoa ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen saamista sekä asiakastyötä Laukaassa
- Vammaisneuvosto seuraa vammaisohjelmansa toteutumista kunnassa ja tekee siitä raportin vuosittain

Toimenpiteet

Tulee huomioida kunnan päätöksenteossa/ vahva viestintä päättäjille:

- **Esteettömyys:**

- Parannetaan kunnan julkisten tilojen, ulkoalueiden ja liikenteen esteettömyyttä.
- Edistetään saavutettavaa viestintää ja tiedonsaantia kunnan palveluissa.
- Huomioidaan esteettömyys kunnan kaavoituksessa ja rakentamisessa.

- **Osallisuus:**

- Vahvistetaan vammaisten henkilöiden osallistumismahdollisuuksia kunnan päätöksenteossa vammaisneuvoston kautta.
- Tuetaan vammaisjärjestöjen toimintaa ja yhteistyötä.
- Edistetään vammaisten henkilöiden osallistumista kunnan kulttuuri- ja liikuntatapahtumiin.
- Edistetään vammaisten henkilöiden harrastamisen, opiskelun ja työnteon mahdollisuuksia.

Alueellinen vaikuttaminen

- **Yhteistyö Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa:**

- Jatketaan tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa vammaispalvelujen kehittämiseksi.
- Varmistetaan tiedonkulku kunnan vammaisneuvoston ja hyvinvointialueen välillä vammaisten henkilöiden palveluista.
- Otetaan vastaan palautetta vammaisilta henkilöiltä ja välitetään tätä palautetta eteenpäin kunnasta hyvinvointialueelle.

- **Tiedotus ja koulutus:**

- Lisätään tietoisuutta vammaisten henkilöiden oikeuksista ja tarpeista kunnan henkilöstön keskuudessa.
- Tiedotetaan selkeästi vammaisille henkilöille, heidän omaisilleen ja läheisilleen saatavilla olevista palveluista ja tukitoimista.
- Tiedotetaan ja edistetään kokemusasiantuntijatoimintaa vammaisten henkilöiden elämään vaikuttavissa asioissa.

Yhteistyö ja seuranta

- Tehdään tiivistä yhteistyötä vammaisjärjestöjen, alueellisen vammaisneuvoston, seurakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Seurataan ohjelman toteutumista säännöllisesti ja arvioidaan sen vaikuttavuutta.
- Seurataan ja vaikutetaan kunnassa vammaispalvelulain 675/2023 mukaista toimeenpanoa, soveltamista, asiakastyötä ja päätöksentekoa.
- Otetaan vastaan palautetta vammaisilta henkilöiltä ja heidän läheisiltään palvelujen kehittämiseksi.

Ohjelman toteuttaminen

- Ohjelman toteuttamisesta vastaa kunnan vammaisneuvosto yhteistyössä eri toimialojen kanssa.
- Ohjelman toteuttamiseen varataan riittävät resurssit.
- Ohjelmaa päivitetään säännöllisesti vastaamaan muuttuvia tarpeita.

Laukaan vammaisneuvosto

- On kunnassa vammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä sekä omaistensa asioita edistävä, tukeva ja edustava lakisääteinen vaikuttamistoimielin
- Koostuu vammaisista henkilöistä, heidän läheisistään/omaisistaan, kunnan, luottamushenkilöiden ja seurakunnan edustajista.
- Vammaisneuvoston toimintakausi on 2 vuotta kerrallaan.
- Edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuuden toteutumista.
- Edistää vammaisten henkilöiden, vammaisjärjestöjen, eri yhteistyöelimien ja viranhaltijoiden välistä yhteistyötä.
- Seuraa kunnan suunnittelua, päätöksentekoa sekä toimenpiteitä
- Seuraa vammaisohjelman toteutumista.
- Pyrkii edistämään YK:n vammaisten ihmisten ihmisoikeussopimuksen huomioimisen Laukaassa ja sen eri hallinnonalojen toiminnoissa.

Toimenpide-esitys

- Laukaan vammaisneuvosto esittää kunnanhallitukselle, että kunnan hallintosääntöön tulee kirjata asiakohda, joka velvoittaa kunnan johtoa, viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä toimimaan voimassaolevien lakien mukaisesti päätettäessä vammaisia koskevista asioista. Laukaan kunnassa tulee päästä lainsäädännön edellyttämään tilanteeseen, jossa kaikki vammaisia ihmisiä koskevien päätösten suunnittelu ja valmistelu tehdään yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa.

YLEISTÄ

- Vammaisia henkilöitä tulee kuulla ja ottaa mukaan päätöksentekoon (YK:n yleissopimuksen 4. artikla: Yleiset velvoitteet kohta 3, 5. artikla: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, 9. artikla: Esteettömyys ja saavutettavuus ja 19. artikla: Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä). Myös kuntalain 28 §:n mukaan "Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta."
- Laukaan vammaisneuvosto edistää yhteistyötä alueellisen vammaisneuvoston kanssa ja valitsee sinne oman edustajansa.
- Jakaa tietoa vammaisia koskeviin asioihin liittyen, antaen lausuntoja, kannanottoja ja edistää tietoisuutta esteettömyydestä.
- Kunnallinen vammaisohjelma linjaa ne konkreettiset toimenpiteet, joilla kunnassa vahvistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista. On suunnannäyttävä ja sitouttaa eri osapuolia vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen.
- Keskeinen tavoite on ratkaista esteitä ja ennaltaehkäistä kokonaisvaltaisesti ennen vaativia erityisratkaisuja tai erityispalveluita.
- Ihmisoikeuksien toteutus tapahtuu suurelta osin kunnissa lähellä ihmistä, jolloin vammaisten osallistaminen kokonaisvaltaisesti kunnan toimintoihin on saatava toteutettua.

Lainsäädäntöä/ Suomessa noudatettavaa lainsäädäntöä

- Suomen perustuslaki
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Terveystieteidenhuoltolaki 1326/2010
- Vanhuspalvelulaki 980/2012
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018
- Perusopetuslaki 628/1998
- Vammaispalvelulaki 675/2023 alk. 1.1.2025
- Laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta 133/2010
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista
- Kehitysvammalaki 519/1977
- Kuntalaki